

**Az Országos Környezetvédelmi Tanács kiegészített és módosított
észrevételei, javaslatai és véleménye
az illegális hulladéklerakás felszámolásáról és a hulladékgazdálkodási ágazat
racionalizálásának első lépéseként a hulladékgazdálkodási hatóság felállításáról,
továbbá egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról**

Koncepcionális kérdések

Jelen előterjesztés a körforgásos gazdasági modellre való átállást, az ezt támogató uniós irányelvek hazai jogrendbe ültetésének egy hónapon belüli harmadik tervezete, amely a környezetvédelemmel, hulladékgazdálkodással kapcsolatba hozható hazai törvények, kormányrendeletek felülvizsgálatát, módosítási javaslatait tartalmazza.

A teljes javaslatcsomag áttanulmányozása alapján kettősség érzete támad. Egyrészt a jelenlegi szabályozási rendszer (eszközök, módszerek) konzerválása olvasható ki a módosító csomagból, másrészt pedig rendszerszintű változások bevezetését tartalmazza. Hiányoljuk a jogalkotó új utat kereső, az EU új, körforgásos gazdaság filozófiájához rendelt jogi aktusok szellemiségének a hazai jogrendben való megjelenítését, a hulladékgazdálkodás működtetésére vonatkozó koncepció fontos kérdéseinek tisztázását, különösen a folyamat szereplőinek feladat- és felelősség-megosztását, a célok elérésének eszközeit, a kiterjesztett gyártói felelősség működési módját, a jelenleg hatályos törvényi előírások, és a módosítandó Ht. közötti ellentmondások feloldását.

Szervezeti kérdések – az új hulladékgazdálkodási hatóság felállítása

- Az előterjesztés hangsúlyos eleme az új hatóság felállítása. Ezzel kapcsolatban határozott véleményünk az, hogy **a szervezet felállítása önmagában nem ad választ** a felmerülő kérdésekre. Emlékeztetünk arra, hogy közelmúltban nyomon követhettük a korábbi környezetvédelmi hatóságnak a kormányhivatalok főosztályaivá zsugorodását, a hatáskörök és az illetékességi területek többszöri újraszabályozását és az ebből fakadó bizonytalanságokat, a hulladékgazdálkodás irányításában végrehajtott szervezetfejlesztések megkérdőjelezhető eredményeit, a kérészerű szervek létrehozatalát, amelyek nem váltották be a hozzá fűzött reményeket – jelen előterjesztés szerint sem. Az elmúlt 7 évben egyszer sem sikerült maradéktalanul teljesíteni a vonatkozó EU irányelvek célértékeit.
- Az **objektív szankcionálás** előtérbe kerülését és hatékonyságára vonatkozó rendelkezéseket; a környezetvédelmi termék-díjköteles termékből keletkezett hulladék előkezelését, feldolgozását, ártalmatlanítását, hasznosítását illető hatósági **ellenőrzésre** vonatkozó előírásokat, valamint a tervezetben leírt egyéb, részletes hatósági célokat üdvözlendőnek tartjuk, de nagyon fontos, hogy ezek végrehajtása ténylegesen és arányosan meg is valósuljon. Ehhez és a körforgásos gazdaságra való átállás megvalósításához a hatóság **humán- és tárgyi erőforrásainak**

megfelelő biztosítása, a modern technikai és tudományos eszközök alkalmazása alapvetően fontos. Ennek érdekében nem elegendő a környezetvédelmi hatáságnál jelenleg ezen a területen dolgozó szakemberek átvétele, hanem komoly létszámemelésre, és költségvetési forrás biztosítására van szükség, amire a gazdasági ösztönzők (különösen és mindenekelőtt a környezetvédelmi termékdíj) a fedezetet is biztosítani tudják. Azt várjuk és javasoljuk, hogy a jogalkotó az említett feltételeket, a megfelelő szabályozási környezetet teremtsen meg, illetve a hosszútávon *kiszámítható és átlátható működés* biztosított legyen, amelyek révén a szakpolitikai elvárások teljesülésén túlmenően e hatóság közmegítélése egyértelműen pozitív legyen majd.

- Javasoljuk ugyanakkor, hogy a KGNH létrehozása semmiképp ne járjon a *kormányhivatalok környezetvédelmi, természetvédelmi* és más, a környezetvédelemhez kapcsolódó hatásköreik ellátásához szükséges személyi illetve eszközkapacitások csökkenésével, ne romolhassanak a feladatellátás feltételei. Ehelyett – a korábbi évek létszámcsökkenéseire és egyéb intézkedéseire is tekintettel – e területeken is *a feltételek javítását* látjuk szükségesnek.
- A hulladékgazdálkodási hatósági hatásköröknek a környezetvédelmi hatásköröktől való leválasztása és új hatóság létrehozása tekintetében a jogalkotó szabadsága nagyfokú, ugyanakkor gondoskodni kell a környezetvédelmi hatósággal való szoros és hatékony együttműködésről, amely a szakfeladat ellátásán túl azt is biztosítja, hogy az új szervezeti és eljárási rend *ne okozzon indokolatlan adminisztrációs többletterhet* az érintetteknek. Jelen előterjesztésből ez a tendencia nem rajzolódik ki egyértelműen (pl. a felszámolási eljárásban kétféle, környezeti terhekkel kapcsolatos nyilatkozat lesz? Az egységes környezethasználati engedélybe a hulladékgazdálkodási engedély belefoglalható-e még? A hulladékégetés és a hulladék engedély nélküli elhelyezése esetén két különböző – levegővédelmi és hulladékgazdálkodási – hatóság fog-e eljárni? stb.)
- Üdvözlendő, hogy az NHKV által ellátott, *közhatalmi jellegű feladatok* (amelyeknek a jogállamiság, törvényesség szempontjából is kifogásolható telepítésével és gyakorlatával kapcsolatban az alapvető jogok biztosának helyettese is aggályait fejezte ki) hatósághoz, *közhatalmi szervhez kerülnek*.
- Annak azonban nem látjuk az okát, hogy miért kell az *átvállalási szerződések nyilvántartási feladatait* az új hatóságokhoz telepíteni; ez *felesleges új adminisztratív terhet* jelenthet, és *megnehezítheti az ellenőrzéseket* is.

A szankcionálásra irányuló előírások

- A jogellenes *elhagyás szankcionálásának a szigorítása* jelen formájában (a háztartási hulladékok esetén) nincs tekintettel arra, hogy a hulladékkal kapcsolatos tevékenységek illetve *hatásfolyamatok csak komplex megközelítésben szabályozhatók*. Az elhagyás erőteljesebb büntetőjogi üldözése, pl. más, ugyancsak nemkívánatos kezelési módok, illetve a hulladéknak a háztartásokban való további felhalmozódása irányában hathat.
- Az *üldözés, szankcionálás* és a hulladék jogszerű leadására szolgáló *rendszerek kiépítése* az előterjesztés szerint egymással arányban álló intézkedéseket követel meg. A kettőnek valóban támogatnia és kiegészítenie kell egymást, azonban időben az első feladat a megfelelő rendszerek kiépítése lehet, ideértve nem csak a leadás lehetőségét a hulladékok lehető legszélesebb köre tekintetében, hanem hogy a leadott hulladék sorsa a körforgásos gazdaság koncepciójának megfelelően legyen biztosított. A közterületi hulladékelhagyás problémájára megoldási javaslatokat olvashatunk, ugyanakkor *nem látszik előrelépés a hatékonyabb szelektív hulladékgyűjtés, és hulladékkezelés szervezeti rendjének megvalósítására*.
- A jogellenes elhagyás és más, releváns magatartások erőteljesebb üldözése előtt érdemes megfontolni, hogy *a jelenlegi szankciórendszer hatékonysága, gyakorlata nem javítható-e*. Ennek hiányában féltő, hogy különösen a Btk. módosítása egyfelől a szimbolikus jogalkotás példája maradhat, másfelől a rendészeti tevékenység, az állampolgárok magatartásának egyre kiterjedtebb megfigyelése aránytalanságokhoz vezet a különböző jogtárgyak büntetőjogi, és az alapvető jogok alkotmányjogi védelmében. Szintén *kerülni javasolt a kazuisztikus tényállás-meghatározást* (100 kg, 10 m² stb.), illetve azzal egyidejűleg a *bizonytalan jelentésű fogalmak használatát* (mit jelent itt az érintett jelző?) a bírói mérlegelés szükségességére tekintettel.
- A különféle hulladékok (bútorlapok, ablakkeretek, kommunális hulladék, fólia, olajos rongy, bálás ruha, gumiabroncs stb.) égetése a háztartásokban, mind a tüzelőberendezésben, mind nyílt téren rendkívül elterjedt Magyarországon. Az illegális tevékenység felderítésére és szankcionálására jelenleg a járási hivataloknak nincs elegendő kapacitása. A hulladékok égetése nagyon súlyos környezet- és egészségkárosítást okoz, a kiemelkedő részecske-kibocsátás mellett számos közvetlenül mérgező, mutagén és rákkeltő anyag kerül így a levegőbe (pl. dioxin, formaldehid, benz-a-pirén). Az illegális égetések speciális és generális prevenciója érdekében az objektív közigazgatási szankciók (levegővédelmi bírság, esetleg hulladékgazdálkodási bírság) és a közigazgatási ellenőrzések hatékonyságának látványos megnövelésének kívánalma mellett szükség lenne a büntetőjogi fenyegetettség egyértelmű és értelmezési kérdésektől mentes megteremtésére is.

Javasoljuk ezért, hogy a tényállás egy új, *elkülöníthető elkövetési magatartással* egészüljön ki: „*d) engedély nélkül hulladékot éget,*”

A hulladékgazdálkodási és környezetvédelmi jog viszonya

- A hulladékkal kapcsolatos feladatok szabályozása nem integrálható kizárólag a körforgásos gazdaság modelljébe. A környezetvédelem komplex rendszeréből a hulladék ágazatot az új hatóság hatásköreinek tisztázásához nem indokolt kivenni. Így, pl. a **Kvt. 30. § (1)** bekezdésének az ilyen értelmű módosítása, azaz a **Ht. rendelkezéseire vonatkozó kifejezett hivatkozás**, amely a környezetvédelem tárgykörét indokolatlanul csökkentené, a 3. § (1) bekezdésre tekintettel **feleslegesnek** is tűnik.
- Ismeretes, hogy a **Kvt. 25** évvel ezelőtti keretszabályai nem követték a hulladékra vonatkozó szabályozás koncepcionális változását, különösen a védelmi doktrína helyett a **hulladékgazdálkodás** előtérbe kerülését, és a részletszabályok differenciálódását. **Javasoljuk a fogalmak összhangba hozását a korszerű, ágazati előírásokkal**, így pl. a csomagolási rendelettel és a termékdíjas szabályokkal. A termékeknek eszerint csomagolásai vannak, a csomagolóanyag fogalma csak termék nélkül értelmezhető, a burkolóanyag fogalmát pedig jogszabályok nem definiálják. Indokolt továbbá a Kvt.-ben is megjeleníteni a **körforgásos gazdaság** koncepcióját – nem csak a hulladékokra vonatkozóan, hanem már **a törvény céljai között, és ezt a 30. § szabályainak is tükröznie kell** (pl. a second hand kereskedelemben még értékesíthető, csupán megunt használati cikkeknek ne a környezeti hatásai ellen védekezzünk, hanem használjuk őket tovább).

Koherenziazavarok

- A legfontosabbnak tartjuk ebből a szempontból (koherencia) a jelenleg hatályos – véleményünk szerint az EU irányelveivel ellentétes – szabályozás megváltoztatását a **csomagolásoknál az alanyi és tárgyi hatály** tekintetében. A jelenleg működő rendszerben 29 (!) különböző jogcímen kellett átvállalási lehetőséget teremteni azért, mert külön-külön a tárgyi hatály alá tartozó a csomagolóanyag, csomagolóeszköz és csomagolás is. A NAV adatai szerint a rendszer önkéntesen – egy sürgős és bonyolult adminisztrációs mechanizmus közbeiktatásával – konvergál a csomagolás felé, az átvállalások volumene eléri csaknem a teljes kibocsátást. Ugyanakkor nem változott (éppen az átvállalások miatt) érdemben a bevallások száma. A jelenlegi rendszerben statisztikailag követhetetlen (átfedések nélkül) a tárgyi hatály alá tartozó volumen, így torzulnak (növekednek) a valósághoz képest a kibocsátási adatok. Az EU irányelvei a kötelezettségek és

célok tárgyaként a csomagolást, a kötelezett gyártóként pedig a csomagolt áru gyártóját vagy forgalomba hozóját jelölik meg. A módosítás szükségességéről a 2019 évben működő Szakértői Fórum keretében konszenzus született, **javasoljuk minél előbb a Termékdíj-törvény megfelelő módosítását.**

- Nem pusztán szóhasználati, de **rendszerintani probléma** a feladat- és hatásköröket illetően, hogy az előterjesztés az elhagyott hulladékokra (azok „felszámolására”) vonatkozó előírásokat több esetben is úgy állapítja meg, hogy egyenértékűnek tekinti a **tisztántartási kötelezettséggel** (pl. közútkezelő, Kkt.) Eközben a **köztisztasági feladatoktól** az elhagyott hulladék „felszámolását” hol elhatárolja, hol pedig annak részeként kezeli (az önkormányzat Ht. szerinti kötelezettsége esetén rész-egész viszonyról van szó, míg a Kvt. szerinti települési környezetvédelmi program /Tkp./ készítésénél elkülöníti az előterjesztés e két feladatot egymástól, de még a települési hulladékgazdálkodástól is) jöhetnek itt a dolog természeténél fogva rész és egész viszonyáról lehetne csak szó.
- A **Ht. 33. §-ának (4)** bekezdéssel való kiegészítésében **felesleges utalni a Mötv.-re** (az legfeljebb az indokolásban szükséges). Elegendő azt rögzíteni, hogy a települési önkormányzat **köztisztasági feladatának része** az elhagyott hulladék kezeléséről való gondoskodás. Ha mégis ragaszkodik a hivatkozáshoz az előterjesztő, akkor lehetne a javasolt normaszöveg az, hogy „A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 5. pontjában meghatározott kötelezettség része az elhagyott hulladék felszámolása” (helyesebben: az elhagyott hulladék kezeléséről való gondoskodás). A jelenlegi normaszöveg nyelviileg is nehezen értelmezhető, és **félre is érthető** (mivel az „azon belül is” fordulat miatt akár úgy is értelmezhető, hogy az elhagyott hulladék felszámolásával mentesül az önkormányzat a köztisztasággal összefüggő kötelezettségei alól).
- Az előterjesztés elfogadása alkalmat teremthet a hatályos előírásokban mutatkozó, **jelenlegi koherencia-zavarok kiküszöbölésére** is. Pl. a Kkt. módosítása olyan előírást érint, amely nincs összhangban a Ht. 86. § (6a) bekezdésében foglalt szabállyal, tekintve, hogy **a közút és annak érintett tartozékai közterületnek minősülnek** az érintett törvények – **Étv., Kft., Szabs. tv.** – szerint. Több esetben nem lehet eldönteni, hogy a szövegezés átgondolatlan volta vagy az előterjesztő szándéka-e a hatályos szabályozással való koherencia hiánya. Pl. az **építési-bontási hulladék** definíciójának bővítése kapcsán miért nem az **Étv.** szerinti **építési tevékenység** hulladékról van szó, amibe a felújítás, átalakítás stb. is beleértendő? (Étv. 2. § 39.). A **feltöltés** definíciója esetén nem világos, hogy a **talaj** (definícióját ld. a termőföld védelméről szóló törvényben) kifejezés használata (és ezzel a jelenlegi definíció szűkítése) szándékos-e. Ugyanitt egyébként a **szigorúan**

módhatározó normaszövegbe nem illik, helyette a **kizárólag** vagy **legfeljebb** szó használata javasolt.

- Nem ítéltető meg a koherencia illetve a szabályozási tartalom a **Kvt. 48. § (4) bekezdés b)** pontjára vonatkozó módosítás esetén, mivel a hatályos normaszövegben **nincs ilyen** (tehát az idézett szövegelemet tartalmazó) fordulat, illetve az OKT által legutóbb tárgyalt, releváns előterjesztés éppen e rendelkezés hatályon kívül helyezéséről szolt.

A helyi önkormányzatok szerepe

- A már említett települési környezetvédelmi programok esetében a gyakorlat azt mutatja, hogy a **települési önkormányzatok** programjaiban típuselem, prioritást élvező feladat az illegális lerakók felszámolása, már az 1990-es évek óta. A valós probléma e feladat esetén inkább az, hogy az önkormányzatok jelentős része **nem rendelkezik Tkp.-val**, nem vizsgálta felül a rég elavult programját, mert nincs a programkészítésre forrása, a programkészítés **központi ösztönzése hiányzik**; ahogyan azt sem támogatja a szabályozási környezet, hogy ha készül Tkp., azt maguk a program elfogadói szem előtt tartásák. **Javasoljuk** ezért a települési önkormányzatok környezetvédelmi és hulladékgyűjtési feladatellátásához kapcsolódó **finanszírozási illetve ösztönző rendszer kidolgozását**.
- A **Ht. 61. §-a** helyébe a következő rendelkezés (41. §) kapcsán úgy látjuk, hogy Az **önkormányzatok mögöttes felelősségének** megállapítása csak akkor elfogadható, ha a jogellenesen elhelyezett hulladékok elszállítására megfelelő kapacitásokkal rendelkeznek. A **kapacitások kiépítése, továbbá a szállítások megvalósítása** komoly anyagi erőforrásokat igényel, amire nem elégséges megoldás, hogy ilyen esetekben a kötelezettől ez behajtható. Egyrészt a költségek jóval előbb merülnek fel, mint az esetlegesen befolyó összegek, másrészt rengeteg esetben behajthatatlan követelésekről van szó. A helyzetet csak súlyosbítja a hatóság szigorú, ex lege inkasszó joga az önkormányzatok ellen a teljesítés elmulasztása esetén. **Javasoljuk tehát a vonatkozó szabályok újragondolását, vagy komolyabb összegű költségvetési támogatási keret létrehozását** az önkormányzati költségek fedezésére.
- Az önkormányzatok megerősítését indokolja az is, hogy **a körforgásos gazdaság** eredeti koncepciójának a megvalósítása – legalábbis a nagyobb városok és városkörnyékük esetén, de adott esetben akár kistérségi, megyei szintű együttműködések alapján – környezeti és gazdasági szempontból is leghatékonyabban, legkevesebb járulékos kiadással és környezeti teherrel **területi szinten valósítható meg, helyi döntésekkel, együttműködésekkel, fejlesztésekkel – a központ támogatása mellett**.

A körforgásos gazdaság jogi szabályokba foglalásának kérdései

- Az előterjesztés a körforgásos gazdaság modelljét azon szegmenseinél fogva igyekszik megragadni (meglátásunk szerint azonban ezt is csak egyoldalúan teszi), amelyek az EU ún. körforgásos gazdaság csomagjában és a kapcsolódó, 2018/2019-ben megjelent jogi aktusokban megjelennek. E megközelítésben hangsúlyozza, hogy egymásra épülő elemekből, folyamatokból, mechanizmusokról van szó, amelyekre a jövőben továbbiak épülnek. Ezen belül törekszik a komplexitásra. A ***körforgásos gazdaság eredeti koncepciója*** azonban nem csak a hulladékról szól, hanem ***valamennyi anyagáramról***, és ha nem is rövidtávon, de közép- illetve hosszú távon az ebben való gondolkodást Magyarországnak az EU intézkedéseitől függetlenül is meg kell valósítani.
- A körforgásos gazdaság és a helyi önkormányzatok autonómiájának kérdéséhez szorosan hozzátartozik, hogy a körforgásos gazdaság akár szűkebb (EU 2015), akár tágabb (valamennyi anyagáramra kiterjedő) koncepciója csak úgy valósítható meg, ha a körforgásos szemléletet ***már a fejlesztési döntéseknél*** (pl. területfejlesztés, településfejlesztés, ágazati stratégiák, infrastruktúra-beruházások, termékinnováció), az új tevékenységek, létesítmények, termékek és szolgáltatások tervezése során alkalmazzák, figyelemmel az együttműködés elvére.

Fogalomhasználat – koherencia és normavilágosság

- Az előterjesztésben alkalmazott ***fogalomhasználat*** – az érintett törvények módosításában megjelenő, új definíciókon túlterjedően – új, meg nem határozott tartalmú kifejezésekkel ***ronthatja a szabályozórendszer koherenciáját***; nincs tekintettel, pl. a Ht. fogalmi rendszerére. Emellett féltő, hogy bizonyos kifejezések használata a szimbolikus jogalkotásra jellemző módon kevésbé szolgálja a végrehajthatóságot és értelmezési vitákhoz vezethet. Így különösen, ***felszámolni*** a köznyelvben illegális lerakót, illetve a jelenlegi jogszabályi környezetben környezeti károkat, gazdálkodó szervezeteket lehet. Egy törvény címében helytálló lehet az ***illegális hulladéklerakás felszámolása*** kifejezés, mint szabályozandó közpolitikai cél megjelölése, de konkrét kötelezettségek megállapítására nem alkalmas. Különösen azért nem, mert a Ht. ***nem definiálja***, nem említi a hulladékgazdálkodás definíciójában. (Nem világos így, egyebek közt, hogy mi alapján határozható el a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 6. §-ának a (9) bekezdésében foglalt, kétféle kötelezettség: „felszámolás”/elszállítás.). Az előterjesztés szerinti normaszövegekben ráadásul a ***szóhasználat keveredik*** (hol a lerakást, hol a hulladékot kell eszerint felszámolni). Nem látni a szóhasználat szakmai indokát.

- További, olyan kifejezések (pl. „illegális hulladékkeletkezés”) jelennek meg a tervezett normaszövegben, amelyek **nem valók normaszövegbe**, illetve még a köznyelvben is pontatlanok lennének, ami ugyancsak a normavilágosság követelményét sérti. Javasoljuk, hogy a Ht. tervezett 77/B. §-ában a „jelzett” szó helyett „meghatározott” legyen a jelző. Az etap szó a terméklánccal összefüggésben helytelen (hiszen inkább lineáris folyamatra utal), de a különböző jelzővel együtt felesleges is, hiszen a terméklánc minden szereplőjéről van szó. **Hiányzik továbbá olyan fogalmak tisztázása**, mint a hulladékanyag.
- Az előterjesztés számos jogszabályhely módosítását célozza. Tekintettel arra, hogy a hatályos szabályozási környezetben is jellemző, hogy az utóbbi években elfogadott normaszövegek nyelvi, szerkesztési hibák vannak, **javasolt az előterjesztés nyelvi lektorálása**. Az ilyen hibák adott esetben értelmezhetetlenné, vitathatóvá, alkalmazhatatlanná teszik az előírást, **a normavilágosság követelményét** és ezzel a jogállamiság követelményét sértő módon. Így, pl. a **Kvt.-nek** az előterjesztés szerinti **30/A. §-a** utolsó fordulatában a „vagy” kötőszóval a mondat értelmetlen, illetőleg gyakorlatilag korlátlan felhatalmazást ad a korlátozásokra. (A kötőszó elhagyása indokolt.) Ugyancsak jogszabály-szerkesztési hiba és következetlenség, hogy hatásköri szabályok megállapítása esetén az előterjesztésben esetenként nem a hulladékgazdálkodási hatóság kifejezés, hanem a **KGNH vagy illetékes területi szerve** szerepel (pl. Kvt. módosítása). Ami a **Ht.-ba beépülő, új fogalmak meghatározásait** illeti, az **anyagában történő hasznosítás** definíciójában (Ht.) hibás a központosítás, és ezért nyelvtani értelmezéssel nem állapítható meg, hogy „az újrafeldolgozás és a feltöltés” szövegrész még a főszabály alá, vagy már a kivételek körébe tartozna-e. A **betétdíj** definíciója sem helyes nyelvi szempontból, mivel a mondatszerkesztés hibája miatt a birtokos szerkezetben a birtok mibenléte nem egyértelmű. (Feltételezhetően a termék visszaváltójára gondolt az előterjesztő, és nem a díj visszaváltójára, illetve hogy a forgalmazónak lenne olyan megbízottja, aki a visszaváltást végzi. Indokolt tehát a **termék** szó beszúrása a visszaváltó szó elé.)
- Külön is kiemелendő a **háztartási hulladék** újradefiniálása, amelynek esetén a definíció meglehetősen bonyolulttá válik az elkülönítetten gyűjtendő hulladékok felsorolásával, ráadásul az „amely” vonatkozó névmás egyaránt érthető a definiált fogalomra és az elkülönítetten gyűjtött hulladéokra is, mint a definícióban adott felsorolás egyik elemére. Utóbbi lehetett az előterjesztő szándéka, de ezt feltétlenül egyértelműsíteni indokolt (pl. kiegészítéssel: „amely **utóbbi**”).
- A **települési hulladék** definíciója továbbra is a háztartási illetve ahhoz hasonló hulladék körére épül, ugyanakkor az előterjesztés a korábbi kört ki kívánja

terjeszteni, de kizárva egyúttal az építési-bontási, hulladékot, nem közművel gyűjtött háztartási szennyvizet, elhasznált járművet. Ennek oka érthető, de a jogtechnikai megoldás nem megfelelő, amennyiben a meghatározás **nincs összhangban a háztartási és az ahhoz hasonló hulladék definíciójával**, mivel a két definíció egymásra tekintettel való értelmezése alapján, pl. a nem közművel gyűjtött háztartási szennyvíz is háztartási hulladéknak minősülne.

Alkotmányjogi megközelítések

- A **Ht. 3. §-ának** az új, (4) bekezdésére vonatkozó előterjesztés – helyesen – az **Alaptörvény** megfelelő, két rendelkezésének a kibontására törekszik. A hivatkozott rendelkezéseknek azonban a törvény egészére ki kell hatniuk, nem csak egy bekezdésre, és ezért az ilyen hivatkozások megfelelő helye a törvény **preambuluma** lehet. A rendelkezés **megfogalmazása nem normaszzerű** (az elhagyott hulladékot nem lehet megelőzni, csak a jogellenes elhagyást, illetve a nem engedélyezett lerakók létrejöttét); továbbá **redundáns** elemeket tartalmaz; bizonyos kötelezettségek megkettőzve szerepelnek, azaz **a második fordulat** – az alaptörvényre való hivatkozás nélkül – önmagában is **elegendő** a jogalkotói akarat kifejezésére.
- Az **Alaptörvénnyel való összhang** a károkozó felelősségének elvével, a **tulajdonra, piacgazdaságra** vonatkozó rendelkezésekkel, illetve az alapvető **jogok korlátozásának arányosságára** vonatkozó követelménnyel való összhangot is kell, hogy jelentse. E vonatkozásban az előterjesztéssel szemben több kifogás támasztható. Kiemelendő a **felügyeleti díjról szóló, a Ht. 82/A. §-ában** megállapítandó előírás. A felügyeleti díj szabályai a jelenlegi formájukban sem a hatóság kötelezettekkel kapcsolatos ráfordításaival, sem pedig a kötelezettek hulladékgazdálkodási kockázataival **nem arányosak**. Mivel a tervezet a díjat a gyártókra (beleértve az importőröket) is kivetné, mindenfajta mennyiségi megkötés nélkül, ezért a vállalkozások nagy része díjkötelezett lenne. Az aránytalanságot tetézi, hogy a díj a cégek nettó árbevételétől, és nem a hulladékgazdálkodási szerepétől függene. Így például, ha egy cég akár évente két darab számítógépet behoz az országba, kötelezetté válna, annak ellenére, hogy alig van hulladékgazdálkodási kapcsolata. Ugyanígy egy külföldön letelepedett, de magyar áfa-alany cég, amelyik például hazánkban csak csekély volumenű, online értékesítést végez, nagyon magas nettó árbevétellel is rendelkezhet. Így előfordulhat, hogy például egy bank 1 milliárd forint felügyeleti díjat fizet, míg egy veszélyes hulladék ártalmatlanítással foglalkozó cég csak 100.000 Ft-ot. A kis árbevétellel és kis hulladékgazdálkodási tevékenységgel rendelkező cégeknek

pedig nem az anyagi terhek, hanem az ezzel járó többlet-adminisztráció lesz jelentős. Álláspontunk szerint **a díj kivetése alapvetően felesleges**, hiszen a kiterjesztett gyártói felelősség elve szerint a termékdíjak megfelelő emelésével ugyanezt a bevételt el lehetne érni, a környezetterheléssel arányos módon. E rendelkezések a szükségesség-arányosság próbáját nem állnák ki.

- A javaslat szerint a felügyeleti díj számításakor az éves nettó árbevétel a befizetett **jövedéki adó**, illetve **népegészségügyi termékadó** összegével csökkenthető. Nézetünk szerint e két adónem **nem releváns a hulladékgazdálkodásban**. Ezzel szemben arányos terhet jelenthetne a díjat a kezelt hulladékok értékének arányában meghatározni.
- Ugyancsak **aránytalannak** tűnik a **Ht. 86. § (1)-ban** szabályozandó **mulasztási bírság** mértéke is, amely akár 500 m Ft. is lehet, akár egy adminisztratív hiba esetén.
- A Körforgásos Gazdaság Nemzeti Hivatala **jogállásáról szóló kormányrendelet** a **Ht. 77/C. § (2)** bekezdésében foglalt követelményt **szó szerint megismételné** – ez ellentétes a Jat.-tal. **Szerkesztési hiba** az is, hogy részben idekerültek a hatásköri kormányrendelet tervezett módosításai (13. §).

Az előterjesztésből hiányolt elemek

- A tervezet a **kiterjesztett gyártói felelősségre** vonatkozó előírások kötelező alkalmazásának hatálybalépésének dátumaként 2023 január 05.-ét javasolja. Véleményünk szerint ennél **lényegesen korábban lenne szükség** a hulladékgazdálkodás működési rendszerének átalakítására ahhoz, hogy a 2025-ben elérendő célok teljesítésére esélyünk legyen.
- A körforgásos gazdaság modellje teljesen új filozófiai megközelítésen alapul, amelynek tükrében különösen szembe tűnő a **kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer** (EPR rendszer) **megvalósítási tervének a hiánya** (az irányelv szövegszerű beemelése a Ht.-be ezt nem helyettesíti).
- A tervezet nem foglalkozik magának a **hulladékgazdálkodási folyamatnak a szervezetével és annak feltételrendszerével**, pedig a fent leírt szervezetfejlesztési kísérletek eredménytelensége jelentős részben a forráshiánynak és a **hulladékgazdálkodás érintett szereplőinek bevonása** nélkül történő irányítási rendszereknek köszönhető. Hiányoljuk a rendelkezéseket arról is, hogy a rendszer kötelezettjeinek (ingatlantulajdonosok, közszolgáltatók, gazdasági szereplők, lakosság) hogyan fognak rendelkezésre állni a teljesítés feltételei, kinek a feladata ezek biztosítása?

- Az előterjesztés *nem ad választ továbbá számos kérdésre*. 1) Jelenleg elhagyott hulladékokkal kapcsolatos, *rendészeti feladatokat* látnak el közterület-felügyeleti, természetvédelmi, mezőőri stb. szolgálatok. A hulladékrendészetnek a velük való együttműködésére milyen szabályok irányadók? 2) Az előterjesztés nem ad egyértelmű választ a területi hulladékgazdálkodási (eddig a környezetvédelmi) hatóság és az *önkormányzati hulladékgazdálkodási hatóság* (jegyző) hatáskörével kapcsolatos bizonytalanságokra (elhagyott hulladék kérdése). 3) Milyen jellegű feladatokat láthat el a *KGN Kft.*? – Indokolt a közhatalmi jellegű feladatok kizárása ebből a körből. 4) A környezetvédelmi ügyekben való *közösségi részvétel előírásai* hogyan érvényesülnek a továbbiakban, ha immár nem a környezetvédelmi hatóság jár el? (ld. Kvt. 98. § (1) bekezdéséhez az LB 4/2010 KJE állásfoglalását). Indokolt egyértelművé tenni, hogy a hulladékgazdálkodási hatóság eljárása a Kvt. 98. § (1) tekintetében környezetvédelmi államigazgatási ügy. 5) A finanszírozási, ösztönzési, felelősségi rendszer hatékonysága szempontjából indokoltnak tűnik a *rezsicsökkentés* mielőbbi kivezetése, de erre vonatkozóan utalást sem tartalmaz az előterjesztés. 6) Végül érdemes lenne tisztázni a végrehajtás, megvalósítás kérdéseit. Pl. milyen edényzetben, és hol történhet a textilhulladék elkülönített gyűjtése? (Ht. 60/B. §); milyen (új?) laboratóriumokat működtet a hatóság, milyen finanszírozással? (Ht. 77/A. §) Milyen fejlesztése valósul meg az előterjesztés szerint az OKIR-nak? Kiterjed-e a fejlesztés és az állami szervek közti koordináció arra, hogy megbízható adatok álljanak rendelkezésre az OKIR-ban? Megkapják-e a feladataik ellátásához szükséges adatokat az érintettek (pl. a lomtalanítás esetén a díjhátralékról? (Ht. 35/A. §).

A Tanács álláspontja szerint kívánatos lenne, hogy e nagyjelentőségű, ösztársadalmi és gazdasági léptékű tervről érdemi párbeszéd alakulhasson ki a szakmai, társadalmi, gazdasági partnerekkel.

Budapest, 2020. Május 18. -án

Országos Környezetvédelmi Tanács

Kiegészítések az OKT véleményezéséhez , - javaslataihoz

Az OKT méltányolja a 2020 májusi előterjesztés továbbfejlesztésére tett erőfeszítéseket, amelyek révén több tervezett intézkedés esetén is átgondolta az előterjesztő a végrehajtás

gazdasági és személyzeti feltételeit; csökkent az inkoherens, nehezen értelmezhető normaszöveg-javaslatok köre és több, erősen vitatható megoldás finomodott (pl. a Btk. módosítás átgondolása, vagy a Ht. új, a hulladék tulajdonával való rendelkezés dologi jogi rendezését szolgáló előírás, az új hatóságokra vonatkozó elképzelés kiiktatása révén). Emellett számos, korábbi észrevételét és javaslatát a testület fenntartja.

A megfontolást igénylő észrevételek közé tartozik továbbra is az előterjesztés belső koherenciájának, illetve a szabályozás rendszeréhez való viszonyának rendezése (a korábbi észrevételeinken túl jelezzük, pl. hogy a Ht. módosítása körében az új előterjesztési elemként szereplő 14. § önmagának ellentmondó, amennyiben korábbi tulajdonosról szól).

Az új szabályozóelemek közt több olyan is van, amelyiknek a felvetése üdvözlendő, de a megfogalmazása törvényszöveg helyett inkább csak szakpolitikai óhajként, koncepcióként állja meg a helyét. Ilyennek tűnnek, pl. a fogyasztóvédelmi törvényben a fogyasztóra vonatkozó hulladék-megelőzési kötelezettség; vagy a Ht. 5. mellékletében felsorolt szakpolitikai eszközök, amelyek alkalmazása (részletes szabályozása, módosítása) tekintetében a tanács különösen fontosnak tartja az előzetes társadalmi egyeztetést és a hatásvizsgálatokat.

Megjegyzendő, hogy a hulladékért való felelősség (szankciós jellegű intézkedésekre is kiterjedő) ráterhelése a települési önkormányzatokra az előterjesztésben megfogalmazott problémafelvetésekhez képest is komolyabb kérdéseket vet fel. Az előterjesztés a kifogásokat úgy igyekszik elhárítani, hogy egyrészt 2023-ig eltolja a vonatkozó előírások hatályba léptetését. Az előterjesztés nem vesz tudomást arról, hogy hosszú évek óta recentralizációs folyamatok csökkentik az önkormányzatok mozgásterét, lehetőségeit. Ugyanakkor - ha van ilyen kormányzati szándék - az előterjesztés egyik eleme lehet az önkormányzatok megerősítésének. Hasonlóan aggályosnak tartom a sorompók és egyéb ingatlanvédelmi műtárgyak, eszközök tömegesedő használatának az ösztönzését. Ezekből is előbb-utóbb hulladék lesz; a támogatás társadalmilag (szociálisan) nem feltétlenül indokolt; az elaprózott és nehezen áttekinthető, hazai ingatlanulajdoni- illetve használati struktúra mellett az ingatlanvédelem lehetőségei egyébként is korlátozottak. Ugyancsak szubjektív észrevétel, hogy a szószóló állásfoglalására is hivatkozik az előterjesztés, ugyanakkor az állásfoglalás fontos elemeit ignorálja (pl. a lerakási díj szabályozási módját illetően).

A továbbiakban elsősorban a korábbi = 2020. májusi Előterjesztés változásaira, valamint az eredeti OKT állásfoglalás javaslataira koncentrálna emeljük ki legfontosabb észrevételeinket, tekintettel arra, hogy a Tanács 2020. Május 18.-i állásfoglalásában kifogásolt elemek nagy része továbbra fennáll.

A körkörös gazdaság működését konkrétan szabályozó intézkedések, pl. a felelősség-megosztás, működési mechanizmusok, stb. továbbra is hiányoznak.

A csomagolások alanyi és tárgyi hatálya a nyilvánvaló érvek ellenére nem módosult és továbbra is fennállnak a koherencia-zavarok és a normavilágossággal kapcsolatos kifogások.

Továbbra is túlzott mértékűek a kiszabható bírságok olyan esetekben, ahol adminisztratív vétségek, vagy a szabályozás „gumiparagrafusai” adják a bírságolás alapját (1. minőségvédelmi bírság).

Továbbra is felesleges adminisztrációt és a folyamatok lassítását okozna az átvállalási szerződések hulladékgazdálkodási hatóság által történő jóváhagyásának előírása, amelyre nem is lenne szükség a csomagolásokkal kapcsolatos alanyi és tárgyi hatály helyretétele esetén; a módosított előterjesztésből ki is maradt az átvállalási szerződések hulladékgazdálkodási hatóság által történő jóváhagyásának követelménye, így ezentúl is csak a NAV felé kell bejelenteni azokat.

Változott az előterjesztés abban is, hogy alábbiakban új, országos hatáskörű hatóság helyett az irányítási és szakfelügyeleti jogok egy helyettes államtitkársághoz kerülnek, a végrehajtást nagyrészt a kormányhivatalok fogják végezni, amelyek ehhez többlet forrást kapnak.

A Javaslat nem különbözik azonban a korábbi tervezettől, továbbra is elfogadhatatlanul erős, változatlan szankcionálási és beavatkozási jogokat kap – az immár nem önálló hulladékgazdálkodási hatóság – így laboratóriumok bezárása, termékek gyártásának, forgalmazásának korlátozása, akár betiltása, illetve hulladékká nyilvánítása, ehhez kapcsolódó minősítési és tanúsítási feladatok, amelyeket jelenleg jogszerűen akkreditált vizsgáló és tanúsító szervezetek végezhetnek, elkobzás, lefoglalás; anélkül azonban, hogy egyértelműen kiderülne, milyen feltételekkel és kikre vonatkozóan alkalmazhatná ezeket. Összemosódva jelennek meg a hulladékelhagyókkal és a hulladékgazdálkodási szolgáltatókkal vagy akár hulladéktermelőkkel kapcsolatos intézkedési lehetőségek. A nyomozati lehetőségeknek a hulladékelhagyás elkövetőinek felderítésére kellene korlátozódnia, ám az itt sem világos, hogy ezek jelentéktelen (pl. egy papír-zsebkendő, nem szándékos elhagyására is), vagy csak a BTK módosításban szereplő esetekre terjednek-e ki. A hatóság finanszírozására továbbra is felügyeleti díjat kell fizetnie; a korábbi 4% helyett 0,05%-át az éves belföldi árbevételnek, illetve az SZJA-nak; a hulladék-képződéssel járó termék gyártójának, forgalmazójának is, azaz gyakorlatilag mindenkinek, aki valamit a piacra visz.

Újdonság a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer (NHIR), amely az OKIR-ból leválasztva, új, önálló rendszer volna és, amely a termékeket is nyilvántartaná, ám azt nem tartalmazza az Előterjesztés, hogy mely szempontból, hogyan és milyen adatokat.

A feladatok végrehajtásának anyagi forrását továbbra is a nettó árbevétel arányos felülegeleti díj – amelynek mértéke a nettó árbevétel 0,05 %-ára változott – biztosítja; amelyet minden terméket forgalmazó vállalkozás megfizet, a potenciális szennyezés mértékétől függetlenül, attól azonban függően, hogy a termék gyártásában, a munkamegosztásban hány jogi személy vesz részt.

Magyarországon belül ez a díj tehát halmozódik, és így előfordulhat, hogy jelentős versenyhátrányba kerülnek a termék belföldi előállítói az importtal szemben, amely során csak egyszer fizetik meg a díjat.

A Javaslat az EU hulladék keretirányelv szerinti EPR minimál követelményeit, a jelen előterjesztésben is csak annak konkrét, jogharmonizációs szabályozása nélkül és csak 2023 január 05.-i hatállyal veszi át. Amelyeket kiegészít egy „gumiparagrafussal”(30/C §), amely szerint a hulladékgazdálkodási hatóságnak lehetősége nyílna, egy későbbi kormányrendeletben szabályozandó számítási módszerrel megállapítani és a gyártókkal megfizettetni az illegálisan lerakott illetve a köztisztaság keretében eltávolított hulladékokat, függetlenül attól, hogy hulladékaik rendeltetésszerű, elkülönített gyűjtéséről gondoskodnak-e vagy sem.

A lerakási díj 2020. Január 01.-től 6000Ft /t -ről 15 000.-Ft/t -ra emelkedik.

A lerakási díjmódosítás hatálybalépése 2020. Január 01.

További észrevételek és megfontolandó javaslatok (!) az illegális hulladéklerakás felszámolásáról és a hulladékgazdálkodási ágazat racionalizálásának első lépéseként a hulladékgazdálkodás hatóság felállításáról és egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról.

Ad. 3. § (1) (1) A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 30. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A hulladékok környezetre gyakorolt hatásai elleni, a hulladékról szóló törvény rendelkezései alapján megvalósuló védelem kiterjed mindazon anyagokra, termékekre – ideértve azok csomagoló- és burkolóanyagait is –, amelyeket tulajdonosa eredeti rendeltetésének megfelelően nem tud, vagy nem kíván felhasználni, illetve, amely azok használata során keletkezik.”

Javasoljuk a fogalmak összhangba hozását a csomagolási rendelettel és a termékdíjas szabályokkal. A termékeknek csomagolásai vannak, a csomagolóanyag fogalma csak termék nélkül értelmezhető, a burkolóanyag fogalmát pedig jogszabályok nem definiálják.

Ad. 12. § (2) A Btk. 248. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„248. § (1) Aki

- a) nyilvántartásba vétel vagy bejelentés nélkül, illetve engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve végez hulladékgazdálkodási tevékenységet, vagy
- b) hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez, és az alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére
- büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Javasoljuk megfontolni, hogy a különféle hulladékok (bútorlapok, ablakkeretek, kommunális hulladék, fólia, olajos rongy, bálás ruha, gumiabroncs, stb.) égetése a háztartásokban, mind a tüzelőberendezésben, mind nyílt téren rendkívül elterjedt Magyarországon, ám az illegális tevékenység felderítésére és szankcionálására jelenleg a járási hivataloknak nincs elegendő kapacitása. A hulladékok égetése nagyon súlyos környezet- és egészségkárosítást okoz, a kiemelkedő részecske-kibocsátás mellett számos közvetlenül mérgező, mutagén és rákkeltő anyag kerül így a levegőbe (pl. dioxin, formaldehid, benz-a-pirén). Az illegális égetések speciális és generális prevenciója érdekében az objektív közigazgatási szankciók (levegővédelmi bírság, esetleg hulladékgazdálkodási bírság) és a közigazgatási ellenőrzések hatékonyságának látványos megnövelésének kívánalma mellett szükség lenne a büntetőjogi fenyegetettség egyértelmű és értelmezési kérdésektől mentes megteremtésére. Különösen aggályosnak és feleslegesnek tartjuk a hulladékegetések esetén megkövetelni annak bizonyítását, hogy a tevékenység alkalmas „az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére.” Javasoljuk tehát, hogy a tényállás egy új, elkülöníthető elkövetési magatartással egészüljön ki az alábbiak szerint:

c) engedély nélkül hulladékot éget,

Ad. Ht. 44. § (2) A Ht. 61. §-a a következő (23) és (24) bekezdésekkel egészül ki

„(23) Ha a kötelezett a (4) bekezdésben foglalt elszállítási kötelezettségének nem tesz eleget, a hulladékgazdálkodási hatóság közigazgatási hatósági döntésében kötelezheti az ingatlan fekvése szerinti települési önkormányzatot a végrehajtás foganatosítására. A települési önkormányzat a kötelezést megállapító közigazgatási hatósági döntés véglegessé válásától számított tizenöt napon belül gondoskodik az elhagyott hulladék felszámolásáról. A felszámolással összefüggésben felmerült költségek a települési önkormányzat költségvetését terhelik azzal, hogy a felmerült költség a kötelezettől adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül és az önkormányzat bevételét képezi.

(24) Ha a települési önkormányzat a (23) bekezdésben meghatározott kötelezettségének nem tesz eleget, a hulladékgazdálkodási hatóság a tudomásszerzéstől számított 15 napon belül gondoskodik az ingatlanon elhagyott hulladék felszámolásáról. Az ezzel összefüggésben felmerült költségek erejéig a hatóság azonnali beszedési megbízást kezdeményez a települési önkormányzat ellen. Az így befolyt összeg a hulladékgazdálkodási hatóság bevételét képezi.”

Javasoljuk átgondolni azonban, hogy az önkormányzatok mögöttes felelősségének megállapítása csak akkor elfogadható, ha a jogellenesen elhelyezett hulladékok

elszállítására megfelelő kapacitásokkal rendelkezik. A kapacitások kiépítése, továbbá a szállítások megvalósítása komoly anyagi erőforrásokat igényel, amire nem elégséges megoldás, hogy ilyen esetekben a költségek a kötelezettől ezek behajthatóak. Egyrészt a költségek jóval előbb merülnek fel, mint az esetlegesen befolyó összegek, másrészt a gyakorlatban számos esetben behajthatatlan követelésekről van szó. A helyzetet csak súlyosbítja a hatóság szigorú, ex lege inkasszó joga az önkormányzatok ellen, a helyhatóságok teljesítésének mulasztása esetén. Javasoljuk tehát a vonatkozó szabályok újragondolását, vagy komolyabb összegű költségvetési támogatási keret létrehozását az önkormányzati költségek fedezésére.

Ad. 58. § A Ht. 82/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

(1) A hulladékgazdálkodási hatóság részére, a termék értéklánc és a hulladékgazdálkodás hatósági felügyeleti tevékenységével összefüggő feladatai ellátásának finanszírozása érdekében a (2) bekezdésben meghatározottak évente felügyeleti díjat fizetnek. A felügyeleti díj 50%-a a hulladékgazdálkodási hatóság, 50%-a a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter által vezetett minisztérium bevétele. A hulladékgazdálkodásért felelős miniszter által vezetett minisztérium a felügyeleti díj rá eső részét a hulladékgazdálkodási rendszer felügyeletével összefüggő ösztönzőkre fordítja.

(2) Felügyeleti díjat fizet az a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely

- a) hulladék képződéssel járó termék gyártója, forgalmazója,
- b) az e törvény szerint nyilvántartott vagy engedélyezett hulladékgazdálkodási vállalkozás,
- c) hulladék szállítást végző vállalkozás,
- d) hulladékkezelő létesítményt üzemeltet, valamint
- e) a Koordináló szerv.

(3) A felügyeleti díj mértéke a felügyeleti díj fizetésére kötelezett (2) bekezdés szerinti tevékenységből származó, jövedéki adó, illetve népegészségügyi termékadó nélkül számított

- a) előző naptári évi értékesítési nettó belföldi árbevételének vagy
- b) – személyi jövedelemadó-bevallásra köteles természetes személy – előző naptári évi bevételének 0,05%-a.

(4) Felügyeleti díj bevallására és megfizetésére kötelezettek minősül a (3) bekezdésben foglaltak szerint az, aki nem magyarországi illetékességű, de Magyarország területén a (2) bekezdés szerinti tevékenységet végez és az e törvény szerinti NHIR-azonosítóval rendelkezik, továbbá az állami adóhatóságnál regisztrált általános forgalmi adóalanynak minősül.

Megfontolandó azonban, hogy a felügyeleti díj szabályai a jelenlegi formájukban sem a hatóság kötelezettekkel kapcsolatos ráfordításaival, sem a kötelezettek

hulladékgazdálkodási kockázataival nem arányosak. Mivel a tervezet a díjat a gyártókra (beleértve az importőröket is) is kivetné – mindenfajta mennyiségi megkötés nélkül – ezért a vállalkozások nagy része – amint említettük – díjkötelezett lenne. Ezt a aránytalanságot tetézi, hogy a díj a cégek nettó árbevételétől, és nem a hulladékgazdálkodási szerepétől függ. Így például, ha egy cég akár évente két darab számítógépet behoz az országba, kötelezetté válik annak ellenére, hogy nyilván alig van hulladékgazdálkodási kapcsolata. Ugyanígy egy külföldön letelepedett, de magyar áfa alany cég, aki például hazánkban csak kis léptékű internetes kereskedelmet végez, nagyon magas nettó árbevétellel is rendelkezhet. Így előfordulhat, hogy például egy bank, vagy egy évente néhány száz kilogrammnyi terméket forgalmazó cég 1 milliárd forint felügyeleti díjat fizet, míg egy veszélyes hulladék ártalmatlanítással foglalkozó cég csak 100.000 Ft-ot.

A kis árbevétellel és kis hulladékgazdálkodási tevékenységgel rendelkező cégeknek pedig nem az anyagi terhek, hanem az ezzel járó többlet-adminisztráció lesz jelentős. Álláspontunk szerint a díj kivetése alapvetően felesleges, hiszen a kiterjesztett gyártói felelősség elve szerint a termékdíjak megfelelő emelésével ugyanezt a bevételt el lehetne érni, a környezetterheléssel arányos módon.

Ad. 61. § (2) A Ht. 86. §-a a következő (18)-(20) bekezdéssel egészül ki:

(18) Mulasztási bírság szabható ki, ha a felügyeleti díj bevallására kötelezett a bevallási, illetve az adatszolgáltatási, nyilvántartásba vételi, változásbejelentési kötelezettségét nem teljesíti, valótlan adattartalommal vagy hiányosan teljesíti.

(19) A mulasztási bírság legkisebb összege tízezer forint, legmagasabb összege ötszázmillió forint, de legfeljebb a megelőző üzleti évben elért, a felügyeleti díj alapját képező nettó belföldi árbevétel (jövedelem) tíz százaléka.

(20) A mulasztási bírság megállapításával egyidejűleg a hulladékgazdálkodási hatóság az ügyfelet – határidő tűzésével – teljesítésre hívja fel. A kiszabott bírság kétszeresét kell újabb határidő tűzésével megállapítani, ha a teljesítésre kötelező újabb határidőt vagy az adatszolgáltatást az ügyfél ismételten elmulasztja. A (18) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítése esetén az e bekezdés alapján kiszabott bírság korlátlanul mérsékelhető.”

Ez megfontolandó álláspontunk szerint; a mulasztási bírság maximális összege, az 500 millió forint túlzás egy adminisztratív hiba miatt.

Az objektív szankcionálás előtérbe kerülését és hatékonyságára vonatkozó rendelkezéseket üdvözlendőnek tartjuk, de nagyon fontos, hogy ezek végrehajtása ténylegesen és arányosan meg is valósuljon. Ehhez és a körforgásos gazdaságra való átállás megvalósításához a hatóság humán- és tárgyi erőforrásainak megfelelő biztosítása, a modern technikai és tudományos eszközök alkalmazása alapvető. E’miatt nem elegendő a jelenleg a környezetvédelmi hatáságnál ezen a területen dolgozó szakemberek átvételére, hanem komoly létszámemelésre és költségvetési fedezet biztosítására van szükség, amire a gazdasági ösztönzők – különösen és mindenek előtt a környezetvédelmi termékdíj – a

fedezetet is biztosítani tudja, tudná.

Tisztelt Előterjesztő !

Az átdolgozott Előterjesztéshez szükségét láttuk korábbi észrevételeink és javaslataink megismétlését, valamint kiegészítését, végezetül annak hangsúlyos szóra-tételét, hogy több mint kétéves előkészítési munka után, gyakorlatilag társadalmi egyeztetés nélkül kerül(t?) ez a fontos szabályozás a Kormány elé.

Budapest, 2020. November 5. –én

Országos Környezetvédelmi Tanács.